

Andrzej Mazan

Sprawozdanie z Sympozjum pt.
"Dziecko w XX wieku. Rozrachunek
ze stuleciem dziecka". Organizator
Katedra Pedagogiki Rodziny w
Instytucie Pedagogiki KUL, Lublin

Studia nad Rodziną 4/1 (6), 181-183

2000

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

w rozdziale ostatnim dokonują w sposób bardzo przejrzysty, a zarazem precyzyjny porównania czterech ujęć na przykładzie konkretnego przypadku pacjentki Marii przeżywającej stan depresji.

Recenzowana książka wyróżnia się spośród wielu o podobnej tematyce tym, że prezentacja każdego z czterech ujęć dokonana jest w oparciu o takie same cztery kryteria-punkty, a mianowicie: szkic życia twórcy, geneza i rozwój, podstawowe pojęcia teorii, zasady i techniki terapii, oraz uwagi podsumowujące. W zakończeniu rozdziału ostatniego (s. 194–197) podane jest w formie tabel ciekawe zestawienie porównawcze. Pozwala to, przy wielu niewątpliwych walorach książki, takich jak – przejrzystość ułożenia materiału, precyzja wyrażen, jasny język, przykłady terapeutycznych dialogów, tabele, solidnie sporządzony indeks itp. – jaśniej dostrzegać i rozumieć przez doradcę-terapeutę nieraz bardzo skomplikowane problemy klienta. Książka może służyć zarówno profesjonalistom, jak też i przede wszystkim adeptom sztuki pomagania.

ks. Władysław Szewczyk

Sprawozdanie z Sympozjum pt. „Dziecko w XX wieku. Rozrachunek ze stuleciem dziecka”. Organizator Katedra Pedagogiki Rodziny w Instytucie Pedagogiki KUL, Lublin.

W dniach 25-27 października 2000 r. odbyło się w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim sympozjum pt. „Dziecko w XX wieku. Rozrachunek ze stuleciem dziecka”. Organizatorem zjazdu była Katedra Pedagogiki Rodziny w Instytucie Pedagogiki KUL, pod przewodnictwem kierownika katedry, ks. prof. dr hab. Józefa Wilka. Przygotowania do sympozjum trwały 2 lata. Wysłano informacje do wszystkich uczelni pedagogicznych w Polsce, organizacji, stowarzyszeń, ruchów, zakonów zajmujących się sprawami dziecka i opieki nad dzieckiem. Zaproszonych zostało czterysta osób. Niemal dwieście osób zgłosiło chęć wygłoszenia referatu lub zaprezentowania wyników swoich badań. Z powodu tak licznego grona uczestników sympozjum, obrady podzielono na plenarne i sekcyjne.

Na obrady sekcyjne przeznaczono drugi dzień sympozjum. Uczestnikom zaproponowano udział w następujących grupach tematycznych: 1. Dziecko w rzeczywistości XX wieku; 2. Rodzina a dziecko. Ogólne problemy wychowania; 3. Rodzina a dziecko. Wybrane problemy wychowania; 4. Społeczno-polityczne konteksty rozwoju i wychowania dziecka; 5. Organizacje i stowarzyszenia wobec dobra dziecka; 6. Religie i Kościoły wobec dobra dziecka. Do pierwszej sekcji zgłoszono 38 referatów, do następnych odpowiednio 29, 35, 32, 36, 13.

Obrady plenarne rozpoczęła uroczysta Msza Święta, podczas której homilię wygłosił Wielki Kanclerz KUL, ks. abp Józef Życiński. Po Mszy Świętej w imieniu władz Uczelni gości powitał prorektor, ks. prof. Stanisław Wilk. Jako pierwszy z pre-

legentów wystąpił ks. prof. dr hab. M. A. Krąpiec (KUL), który wygłosił referat z zakresu antropologii nt. „Dziecko jako osoba spełniająca się w społeczności”. Profesor podkreślił, że sens życia ludzkiego spełnia się przy podejmowaniu odpowiedzialnych decyzji, które dziecko nabywa z rozwijającą się wiarą, nadzieją i miłością. Z powodu choroby prelegenta nie został, niestety, wygłoszony koreferat prof. Tadeusza Lewowickiego z Uniwersytetu Warszawskiego pt. „XX-wieczne systemy pedagogiczne wobec pytania: Kim jest dziecko?”.

Symposium zaszczylił swoją obecnością ks. abp. prof. dr hab. Zenon Grocholewski, Prefekt Kongregacji ds. Wychowania Katolickiego, który wygłosił referat nt. „Prawa dziecka, czy dobro dziecka”. Mówca zwrócił uwagę na wieloletnie braki Konwencji Praw Dziecka, przede wszystkim na brak podstaw antropologicznych i wynikające z tego niebezpieczeństwa. Wskazał, że prawa dziecka są najlepiej uskuteczniane w rodzinie, określił najpilniejsze współczesne potrzeby pokrzywdzonych w świecie dzieci oraz przedstawił pracę Kościoła na rzecz ich realizacji.

Miłym akcentem przedpołudniowych obrad była uroczystość wręczenia kierownikowi Katedry Pedagogiki Rodziny KUL, ks. prof. Józefowi Wilkowi, Księgi Pamiątkowej „W służbie rodziny”. Księgę przygotowali i wydali współpracownicy i przyjaciele, wręczył ją zaś Dostojnemu Jubilatowi ks. abp Zenon Grocholewski.

Po przerwie profesorowie Jerzy Hellwig z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wiesław Theiss z Uniwersytetu Poznańskiego i Józef Kuźma z Akademii Pedagogicznej w Krakowie kolejno zaprezentowali referaty: „Powstanie i rozwój tzw. «nowych kierunków» w wychowaniu na przełomie XIX i XX wieku i ich współczesne odniesienia”; „Stulecie dziecka. Między mitem a zniewoleniem”; „Prawa i dobra dziecka – deklaracje i rzeczywistość”. Odnieśli się w nich do nurtów XX-wiecznej pedagogiki, poszukującej nowego człowieka, przedstawili funkcjonowanie XX-wiecznego mitu dziecka wyzwolonego z rodziny, kreatora dowolnie konstruowanego życia, a jednak zniewolonego przez socjologiczny przymus oraz ukazali pewną skalę potrzeb współczesnego polskiego dziecka.

Po kolejnym dniu spotkań sekcyjnych, na których niestety nie wszyscy mogli się zaprezentować w pełni, odbył się dzień podsumowań sympozjalnych. Przewodniczący sekcji złożyli sprawozdania z posiedzeń sekcyjnych. Z wystąpień warto odnotować słowa profesora Czesława Walesy, który przewodniczył obradom sekcji zajmującej się dzieckiem w rzeczywistości XX wieku. Podkreślił on wartość referatu pani profesor Wandy Hajnicz „O zaspokajaniu potrzeb dzieci w wymiarze świata symboli”. W wystąpieniu tym została przedstawiona sprawność dzieci w rozumieniu świata symboli. Przewodniczący zwrócił uwagę na wniosek referatu głoszący, że dzieci bardzo dobrze rozumieją symbole religijne, i zaakcentował, że dzieci mają pełne prawo do uczestnictwa w życiu religijnym. Niestety, właśnie to uczestnictwo zostało w niewielkim stopniu zaprezentowane. W sekcji „Religie i Kościoły wobec dobra dziecka” wygłoszono tylko 9 referatów, z których cztery przedstawiały tylko fragmenty opiekuńczej i formacyjnej pracy Kościoła.

Prof. dr hab. Janusz Homplewicz (WSP Rzeszów) przedstawił referat nt. „Etyka pedagogiczna wobec fenomenu dziecka”. Zwrócił w nim uwagę na niedocenianą współcześnie umiejętność kształtowania silnej woli.

Na zakończenie sympozjum ks. prof. Józef Wilk podsumował obrady, stwierdzając, że dziecko jest tajemnicą dla pedagogów. Dla dobra dziecka oraz dla rozwoju społeczeństwa należy mu podarować dom. Stwierdził, że szkoda, iż wiek XX słuchał Elen Key zamiast Jana Bosko. Można tę wypowiedź odczytać jako zaproszenie do powrotu rozproszonej polskiej pedagogiki ku źródłom. Czy pedagodzy pójdą tą drogą czy też w dalszym ciągu podążać będą za mitem pedagogiki alternatywnej, czy będą dbać o dobro dzieci czy tworzyć konwencje praw dzieci, pozostaje pytaniem otwartym i wyzwaniem dla nadchodzącego wieku.

Organizatorzy zapewniali, że wszystkie materiały konferencyjne ukazą się w wydaniu książkowym, co z pewnością przyczyni się do zweryfikowania oceny pedagogiki w XX wieku i pozwoli dokładniej ujrzeć mozaikę polskiej pedagogiki.

Andrzej Mazan